

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Stjernedrys

Aldersintegreret
Hellevangen 55, 9210
99823227 /99823227

Dato for tilsyn: 15-12-2021
Dato godkendt: 12-01-2022
Godkendt af: Britta Malgo Andersen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Seminariekvarteret

Deltagere

Lars, Pædagog
Bente Maria Kox Gregersen, Pædagogisk leder
Louise, Formand i forældrebestyrelsen
Svend, Næstformand i forældrebestyrelsen
Kim Peter Tuelund, Dagtilbudsleder
Britta Malgo Andersen, Tilsynsførende

(Pædagogisk personale omtales i det efterfølgende som "pp")

(Pædagogisk leder omtales i det efterfølgende som "pl")

(Forældrebestyrelsesrepræsentant omtales i det efterfølgende som "fb")

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Det vurderes generelt, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer.

På baggrund af den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog efterlades der indtryk af, at der arbejdes bevidst med afsæt i Det fælles pædagogiske grundlag og den beskrevne pædagogiske læreplan. Det vurderes at der er overensstemmelse mellem den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog.

Der efterlades indtryk af at der arbejdes med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen både planlagte aktiviteter, daglige rutiner og børneinitierede aktiviteter. Der er fokus på at følge barnets interesse og ideer, ligesom der er opmærksomhed på, at støtte op om de enkelte børns trivsel, udvikling, læring og dannelse ved at justere sig ud fra de tre læringsrum.

Der efterlades indtryk af at der arbejdes ud fra en faglig bevidsthed om at justere og ændre de pædagogiske læringsmiljøer løbende, således at de tilpasses det enkelte barn og børnegruppens behov og interesse.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- At samarbejdsaftalen med Daglejen skal revideres jf. de nye områder.
- At få fulgt op på sprogvurderinger ift. de ældre børn og få uddannet yderligere en sprogpædagog, når nyt personale er ansat.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Med udgangspunkt i, at det er en forholdsvis ny personalegruppe i institutionen, anbefales det at der arbejdes videre med at reflektere over og sætte ord på pædagogisk praksis i relation til det fælles pædagogiske grundlag jf. Dagtilbudslovens §8 herunder arbejdet med barnesyn, pædagogiske læringsmiljøer, leg og læring. Samt at der arbejdes videre med den styrkede pædagogiske læreplan som et aktivt redskab og refleksionsramme med henblik på at videreudvikle pædagogisk praksis.
- Jf. ovenstående anbefales det ligeledes at der arbejdes videre med etablering af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer jf. Dagtilbudslovens §9 stk. 2. Herunder didaktiske overvejelser og evt. metodevalg, der kan understøtte dette.
- Det anbefales at der arbejdes videre med de fælles principper for "Sociale Fællesskaber der rykker", således der kan tilrettelægges en praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion. Dette som et vigtigt bidrag til omsætning af ny Dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan.

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Institutionen fortæller følgende:

At der er en ny personalegruppe, som arbejder med et fælles ståsted og den styrkede pædagogiske læreplan som et fælles fundament.

På personalemøder for hele personalegruppen er Koncept for pædagogisk tilsyn gennemgået sammen med den styrkede pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen har fået Koncept for pædagogisk tilsyn udleveret og har drøftet det med pl.

Fb fortæller: at de har sendt spørgeskema ud til forældregruppen forud for tilsynet.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

-benævner børnene med navn

-guider og anviser, siger fx: stå lige på benene, legetøjet skal på plads

-gentager efter børnene og sætter flere ord på

-anviser med ord og berøring siger fx: jeg vil gerne have, at du er stille nu

-anviser til handling, siger fx: nu er det x, der skal have en tallerken

-anerkender barnet, siger fx: det var godt

-sætter ord på egne handlinger, siger fx: du har, så jeg spørger ikke dig

-følger barnets nonverbale signaler, fx har et barn en nissehue i munden, pp tager den og sætter den på barnets hoved

-er i dialog med børnene om maden, der serveres

-anviser ift. at sidde stille på stolen, brug fodstøtten, vende sig om, være stille mm.

-siger ja tak eller nej tak efter barnets svar ift. om det vil have mere mad

-anviser barnet siger fx: kan du sige ja tak

-irrettesætter et barn ift. til at tale ordentligt

-italesætter børnefællesskabet fx at drillenissen besøger alle børn

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
    børnenes sproglige udvikling
    interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B

Der observeres fx:

- sprogunderstøttende materiale på vægge og gulve, fx tal, bogstaver, billeder med ord
- bøger og spil i børnehøjde
- ugekalender med dagsstruktur
- plancher med form og farver
- regler ift. samling (billeder og tekst)

2.3 - Børneperspektiv

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

- forstørrer barnets initiativ, siger fx: vi hører lige hvad x siger
- spørger det enkelte barn, fx vil du have suppe?
- anvender tale- lytteposition og ser på barnet når det svarer
- barnets initiativ i dialogen følges, fx tales om drillenissen
- sætter ord på barnets handlinger, siger fx: du glæder dig helt vildt til maden
- spørger barnet, vil du også dele krus ud
- følger barnets initiativ i dialogen ift. et krus der har skår, siger fx: kan vi aftale at du drikker sådan der, og så smider vi det ud bagefter
- er i dialog med barnet om oplevelser hjemmefra, siger fx: har i talt om cirkus derhjemme

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Observationen er foretaget den 13-12 kl. 11-11.45

A og B

Der observeres på de 3 stuer: Månestuen, Solstuen og Stjernestuen

Månestuen: 7 børn og 1 pp sidder ved et langt bord, der er samling inden måltidet. Der vises en Luciasang på lpad, som der tales om efterfølgende.

Solstuen: 5 børn og 1 pp, fordelt ved to borde

Stjernestuen: 9 børn og 2 pp fordelt ved to borde hhv 6 og 3 børn ved hvert bord. 1 pp forlader stuen under måltidet, for at gå til pause.

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børns læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af

---

leg?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Fx ved at have fokus på at arbejde ud fra et fælles pædagogisk fundament. Fx ift. temaarbejde, som planlægges overordnet og justeres ud fra den enkelte stue/børnegruppe. Der er fokus på, at det er pps ansvar at skabe rammerne for de gode læringsmiljøer for børnene.

Fx ved at der arbejdes med månedsplaner og dagsskemaer, som tilgodeser det enkelte barn og børnegruppens behov og interesse. Der er opmærksomhed på at give plads til at følge barnets perspektiv.

Fx ved at have fokus på at arbejde med barnets trivsel, læring og dannelse gennem hele dagen. Både i planlagte aktiviteter, daglige rutiner og børneinitierede aktiviteter.

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at følge barnet ideer, ved at være opmærksom på at bygge videre på ideen sammen med barnet og gøre aktiviteten interessant for flere børn.

Fx ved at være med til at rammesætte og skabe rum til legen. Fx ved at lytte til barnet og hjælpe med at gøre legen større, bedre og mere spændende. Pp er opmærksom på at indgå i dialog med barnet om legen, samt være nysgerrig og undersøgende sammen med barnet. Fx ift. at lede efter insekter.

Vurdering: Delvis opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at læreplanen er implementeret i personalegruppen. Der er fokus på at arbejde med læreplanstemaerne og sammenhæng mellem disse, ligesom der er fokus på at dokumentere praksis. Det gøres fx via Aula, eller ved at hænge billeder og beskrivelser af pædagogisk praksis synligt for forældrene.

Fx ved at inddrage og evaluere børneperspektivet. Pp er opmærksom på at inddrage barnet i dialogen, ved at være lyttende og nysgerrig, ligesom der fx anvendes et spørgsmålsark til at evaluere børneperspektivet ud fra.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx afholdes der personalemøder og sættes tid af til at forberede pædagogisk praksis. Der arbejdes dynamiske med pædagogisk praksis, fx drøftes i personalegruppen, hvilke aktiviteter der laves og hvorfor. Pædagogisk praksis justeres løbende ud fra det enkelte barn og børnegruppens interesse og behov.

Vurdering: Delvis opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

Med udgangspunkt i, at det er en forholdsvis ny personalegruppe i institutionen, anbefales det at der arbejdes videre med at reflektere over og sætte ord på pædagogisk praksis i relation til det fælles pædagogiske grundlag jf. Dagtilbudslovens §8 herunder arbejdet med barnesyn, pædagogiske læringsmiljøer, leg og læring. Samt at der arbejdes videre med den styrkede pædagogiske læreplan som et aktivt redskab og refleksionsramme med henblik på at videreudvikle pædagogisk praksis.

Jf. ovenstående anbefales det ligeledes at der arbejdes videre med etablering af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer jf. Dagtilbudslovens §9 stk. 2. Herunder didaktiske overvejelser og evt. metodevalg, der kan understøtte dette.

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

Alle børn trivselsevalueres to gange årlig

A, B og C

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at der er et tæt samarbejde med forældrene om barnets trivsel og udvikling, ligesom den daglige dialog vægtes. Der indkaldes til møder og samarbejdes med forskellige tværprofessionelle samarbejdspartnere ved behov.

Fx ved at være opmærksom på at inddrage børneperspektiveret ved, at observere og aflæse barnets tegn og signaler.

Fx ved at justere pædagogisk praksis løbende ift. det der er behov for, ligesom der fx samarbejdes med forældrene om konkrete tiltag.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved at være i dialog med børnene om venskaber og ved at anvende relationscirklen i ældstegruppen. Fx ved at give plads til og støtte op om børnenes lege og benytte alle rum i institutionen. Ligesom der tidligere har været arbejdet med relationsgrupper.

Fx ved at have aldersopdelte stuer og give mulighed for at lege på tværs af stuerne.

Fx ved at samarbejde med forældrene om fx at lave legeaftaler for børnene.

- 5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

At arbejde videre med fx relationscirklen for de mindre børn.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

Det anbefales at der arbejdes videre med de fælles principper for "Sociale Fællesskaber der rykker", således der kan tilrettelægges en praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion. Dette som et vigtigt bidrag til omsætning af ny Dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan.

Vurdering: Delvis opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

I dagtilbuddet sprogvurderes alle børn omkring 3,2-års alderen og senest 2 måneder efter børnehavestart og der udarbejdes handleplaner: Ja alle børn sprogvurderes. Der udarbejdes handleplaner og samarbejdes med forældrene og evt. talepædagog ved behov.

Grundet personalevilkår er der ikke blevet fulgt op på sprogvurderinger ift. de ældre børn. Der er fokus på at få det gjort samt på at få uddannet yderligere en sprogpædagog, når nyt personale er ansat.

A og B

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at have fokus på at prioritere arbejdet med sprog og sprogstimulering gennem hele dagen både ift. daglige rutiner, planlagte aktiviteter og børneinitierede aktiviteter. Fx ved at benævne handlinger og følelser, være i dialog med barnet om det, der optager barnet. Fx ved at have fokus på at øve beskeder samt gøre det nemt og overskueligt for børnene. Fx anvendes en dagstavle med billeder og informationer som er synlig for børnene. Der arbejdes med sproget ud fra barnets interesse.

Fx ved at arbejde bevidst med at være sproglig rollemodel, fx ved at være tydelig i kommunikationen, ved at brug af kropssprog og mimik mm.

Fx ved at der arbejdes med forskelligt sprogunderstøttende materiale, fx dialogisk læsning, sprogfitness, sproglege, rim og ræmser, billeder med ord på gulve og vægge, der løbende skiftes ud. Der er tegne og skriveredskaber, bøger og spil mm. i børnehøjde. Der arbejdes systematisk med sproggruppe for de ældste børn en gang om ugen, ud fra forskelligt sprogunderstøttende materiale.

Fx ved at samarbejde med forældrene og give råd og vejledning ift. at understøtte barnets sproglige udvikling, ligesom der er mulighed for at låne fx spil og bøger med hjem.

Fb fortæller: at der arbejdes med tydelig visuel kommunikation. Fx anvises kø til toilettet og billeder på tavlen, som letter kommunikationen med barnet derhjemme.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

At få fulgt op på sprogvurderinger ift. de ældre børn og få uddannet yderligere en sprogpædagog, når nyt personale er ansat.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx ved at have fokus på at skabe balance mellem stimuli og ro i udsmykningen. Børnene inddrages og spørges fx om deres materialer skal udstilles eller med hjem.

Fx ved at have opmærksomhed på, at afgrænse rummene, så børnene har mulighed for at lege uforstyrret. Ved at være opmærksom på støjniveauet fx ved at anvende stillestemmer indenfor eller anviser andre handlemuligheder.

Fx ved at arbejde med dagsprogram, som børnene genkender og følger. Eller ved at anvende en tavle, som viser hvilket tøj børnene skal have på ud. Den visuelle struktur er med til at skabe forudsigelighed for børnene.

Fx ved at være i dialog med børnene og hvilket legetøj der skal være på stuen eller ønsker til nyindkøb.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at der arbejdes med genkendelighed og rutiner it. måltidet. Der er fx daglige rutiner som håndvask og samling inden måltidet. Der er opmærksomhed på at sprog og bevægelse skal indgå i samlingen. Afstemt ud fra aldersgruppen er der fx for de mindre børn billeder på gulvet, som børnene skal sidde på ved samlingen, og for de ældste øves selvstændighed ift. at sætte sig på en vilkårlig plads. Børnene kender og følger rutinerne. Under måltidet er der fokus på dialogen fx tales der om maden, ligesom der øves bordskik og dannelse. Fx gøres der overvejelser over børnenes placering ved bordene.

Fx ved at der arbejdes med dagens hjælper/nisse, som hjælper med at lave rullebordet og dække bord.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx ved at der tilbydes forbesøg og afholdes opstartssamtale, ligesom der aftales individuel indkøring af barnet. Der er opmærksomhed på, at etablere et godt og trygt samarbejde med forældrene. Der tilbydes faste samtaler og samtaler ved behov.

Fx ved at der arbejdes med overlevering fra dagplejen. Der er opmærksomhed på, at samarbejdsaftalen skal revideres jf. de nye områder. Der arbejdes ligeledes systematisk ud fra en samarbejdsaftale med Byplanvejens skole

Fx ved at have fokus på, at skolegruppen forberedes til skolestart. Der arbejdes med selvstændighed og skolerettede aktiviteter fx i samling ligesom børnene har en mappe med øveark. Der afholdes overleveringssamtale og samarbejdes med forældrene om skolestart.

Fx ved at skolen besøges og der laves aktiviteter med 0.kl. lærer og børn. Ved behov arbejdes der fx med håndholdte overgange og overgangsbeskrivelser.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

At samarbejdsaftalen med Dagplejen skal revideres jf. de nye områder.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

